

# UNORMALE MENNESKER – Vejledning til undervisningsmateriale

Undervisningsmaterialet er målrettet gymnasielever og denne vejledning introducerer til øvelser, der kan anvendes i primært dansk og samfundsfag. Materialet går under titlen "Unormale mennesker – talks og tanker om normalitet"

## Tema

Temaet for undervisningsmaterialet er forskellighed – og hvordan vi møder hinanden som mennesker. Materialet indeholder en blanding af mundtlige, skriftlige og praktiske opgaver, der udfordrer elevernes tanker og styrker deres forståelse for, hvordan normer og sprog kan forme samfundsmæssige interaktioner, relationer og muligheder for det enkelte menneske.

### Formål

Undervisningsmaterialet har til formål at fremme elevernes refleksion over, hvordan opfattelsen af normalitet og unormalitet påvirker mennesker og samfund, samtidig med at de skaber dialog om inklusion, mangfoldighed og menneskesyn. Materialet skal bl.a. bidrage til at:

- Udfordre elevernes forståelse af normalitet og mangfoldighed
- Skabe bevidsthed om diskrimination, fordomme og konsekvenser for individ og samfund
- Styrke elevernes evne til at reflektere kritisk og perspektivere til egne erfaringer og samfundsmæssige forhold
- Integre faglige begreber og analyser fra dansk og samfundsfag i arbejdet med temaet

Undervisningsmaterialet består af tre dele:

- Videoer/talks, som findes på [www.unormalemennesker.dk](http://www.unormalemennesker.dk)
- Dialogøvelse
- Refleksionsmateriale

## Vejledning i brug af materialet

Bemærk: Alle øvelserne tager afsæt i videoer/talks, som findes på [www.unormalemennesker.dk](http://www.unormalemennesker.dk). Videoerne spiller en central rolle i at sætte konteksten og vække refleksion. Sørg for, at alle elever har set alle fire videoer for at sikre et fælles udgangspunkt.

Talere og temaer i videoerne:

- Naima Yasin: Etnicitet
- Milo Kinnock: Køn og identitet
- Caspar Eric: Handicap og funktionsvariationer
- Emilie Ghali: Handicap og funktionsvariationer

Forløbet har en varighed på mellem 2-5 lektioner, alt efter hvor mange øvelser der udføres. Skriftlige opgaver kan fx planlægges som hjemmearbejde.

- Start forløbet med at se alle videoer/talks. De har en samlet varighed på ca. 40 min.
- Fortsæt med dialogøvelse. Denne del varer ml. 30-60 min. alt efter hvor lang tid, I vælger af afsætte til øvelsen og alt efter, om I vælger selv at skrive spørgsmål på de blanke kort.
- Fortsæt med refleksionsmaterialet. Denne del varer 60-180 min. alt efter hvor mange øvelser, der vælges.

## Dansk

Hvis materialet anvendes i danskfaget, kan det fx indgå i forløb, der har fokus på følgende:

**Temaer:** Identitet, marginalisering, køn og seksualitet.

**Relevans:** Dansk kan inddrage litteratur og tekster, der belyser forskellige aspekter af diskrimination og ligestilling. Eleverne kan analysere bøger, noveller eller digte, der beskæftiger sig med emner som minoritetsidentiteter, homofobi, racisme og køn. Det kan også bruges i dansk-historieforløb, hvor man undersøger emnerne i et historisk og litterært perspektiv.

## Litteraturforslag:

- Caspar Eric – Nye balancer eller Nike  
Digte om at leve med et fysisk handicap i en verden, der favoriserer det "normale".  
**Relevans:** En stærk poetisk stemme om kropslige og samfundsmæssige barrierer.
- Sonja Furu – Unormale mennesker  
Korte fortællinger med fokus på, hvordan det er at leve med et handicap.  
**Relevans:** Forståelse af normalitet og afvigelse historisk og i dag.
- Niviaq Korneliussens - Homo Sapienne [2014]  
Romanen fokuserer på identitet, seksualitet, kærlighed og samfundets normer.  
**Relevans:** Romanen udfordrer forestillinger om køn og seksualitet, selvaccept og samfundets forventninger.
- Jesper Wung-Sung – En anden gren  
Roman om kulturmøder og at være anderledes i Danmark.  
**Relevans:** Perspektiverer på inklusion og diversitet.
- Haidar Ansari – Institutionaliseret  
Digte med fokus på ulighed, kultur, marginalisering og forskelle.  
**Relevans:** Digte om at vokse op i et parallelsamfund, opleve stigmatisering og fordomme.

## Samfundsfag

Hvis materialet anvendes i samfundsfag, kan det fx indgå i forløb med fokus på følgende:

**Temaer:** Diskrimination, ligestilling, sociale bevægelser, menneskerettigheder, politik og lovgivning.

**Relevans:** Materialet kan bruges som afsæt til forløb om social ulighed, magtforhold, social- og sundhedspolitik, borger- og menneskerettigheder, FNs verdensmål, diskrimination og ligestilling.

### Litteraturforslag:

- FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder: kønsligestilling, antidiskriminationslove.
- FN's Handicapkonvention.
- FN's verdensmål nr. 10: Mindre ulighed [10.2 og 10.3].
- Uddrag fra Forskelsbehandlingsloven.
- Artikler om diskrimination, fordomme, menneskerettigheder og mangfoldighed.

### Supplerende viden og materialer:

- Crip Camp". Dokumentar om handicaprettighedsbevægelsen i USA. Inspirerer til diskussion om rettigheder og inklusion.
- Institut for menneskerettigheders rapport "Etnisk diskrimination i Danmark":  
<https://menneskeret.dk/files/media/document/Oplevet%20etnisk%20diskrimination%20i%20Danmark.pdf>
- Institut for Menneskerettigheder: Handicapbarometeret -en løbende status på, hvordan det går med at realisere rettigheder for personer med handicap, som er fastsat i handicapkonventionen:  
<https://handicapbarometer.dk/>
- Institut for menneskerettigheder: LGBT+ barometer - tal og data om levevilkår for LGBT+-personer i Danmark:  
<https://menneskeret.dk/status/lgbt>

## Inspiration til at inddrage temaerne i andre fag

- **Religion:**

**Temaer:** Tolerance, medmenneskelighed, etik og moral i forhold til ligestilling og diskrimination.

**Relevans:** Religiøse perspektiver: Hvordan forskellige trossystemer forholder sig til spørgsmål om lighed, diskrimination og menneskets værdighed. Analyser af hvordan religiøse ideologier både har fremmet og begrænset ligestilling.

- **Mediefag:**

**Temaer:** Repræsentation af minoriteter, LGBTQ+-rettigheder, etnicitet, handicap og køn i medierne.

**Relevans:** Mediefag er relevant for at analysere, hvordan minoritetsgrupper bliver repræsenteret i film, tv, reklamer og sociale medier. Hvordan påvirker disse repræsentationer samfundets opfattelser af ligestilling og diskrimination?

- **Billedkunst:**

**Temaer:** Inklusion i kunsten, visuelle repræsentationer af handicap, etnicitet og køn.

**Relevans:** Kunst kan bruges til at belyse sociale spørgsmål og bringe emner om diskrimination og ligestilling i fokus. Der kan arbejdes med at skabe kunst, der kommenterer samfundets syn på handicap, etnicitet, køn og seksualitet.

- **Historie:**

**Temaer:** Handicapbevægelsens historie.

**Relevans:** Handicapbevægelsen har historisk kæmpet for lige adgang til uddannelse, arbejde og det offentlige rum.

- **Design og arkitektur (valgfag):**

**Temaer:** Tilgængelighed, diskrimination og ligestilling i det offentlige rum.

**Relevans:** Universelt design kan bidrage til et mere lige og inkluderende samfund. Hvordan kan tilgængelighed for personer med forskellige kroppe, alder og køn tænkes ind som et designparameter, der fremmer ligestilling?

- **Psykologi (valgfag):**

**Temaer:** Forforståelse og stereotyper, diskrimination, sociale grupper og inklusion.

**Relevans:** Psykologi kan hjælpe med at forstå, hvordan diskrimination opstår på et individuelt og socialt niveau, og hvordan forforståelse og stereotyper påvirker menneskers adfærd.

- **Filosofi (valgfag):**

**Temaer:** Etik, retfærdighed, lighed, menneskerettigheder, moralfilosofi.

**Relevans:** Filosofi giver eleverne mulighed for at reflektere over de grundlæggende spørgsmål om rettigheder, ligestilling og etik. Hvordan kan samfundet sikre lighed for alle mennesker, og hvilke etiske overvejelser er der i forhold til diskrimination? Moralske dilemmaer om inklusion og udelukkelse af personer med handicap i samfundet.